TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. spalio 20 d. *

Byloje C-6/04

dėl 2004 m. sausio 9 d. pagal EB 226 straipsnį pareikšto ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo

Europos Bendrijų Komisija, atstovaujama M. van Beek ir L. Flynn, nurodžiusi adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

ieškovė,

prieš

Jungtinę Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystę, atstovaujamą C. Jackson, padedamos *barrister* K. Smith,

atsakovę,

* Proceso kalba: anglų.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis ir J. Klučka (pranešėjas),

generalinė advokatė J. Kokott,
posėdžio sekretorius H. Von Holstein, kanclerio pavaduotojas,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 m. gegužės 26 d. posėdžiui,

susipažinęs su 2005 m. birželio 9 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo Teisingumo Teismo pripažinti, kad teisingai neperkėlusi 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (OL L 206, p. 7, toliau – Buveinių direktyva) reikalavimų, Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal šią direktyvą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisės aktai

2 Pagal Buveinių direktyvos 2 straipsnio 1 dalį šios direktyvos tikslas – padėti užtikrinti biologinę įvairovę, apsaugant natūralias buveines ir laukinę fauną bei florą europinėje valstybių narių, kurioms taikoma Sutartis, teritorijoje.

3 Pagal tos pačios direktyvos 3 straipsnio 1 dalį valstybės narės nustato specialias saugomas teritorijas (toliau – SST), siekdamos palaikyti, o prireikus ir atstatyti iki geros apsaugos būklės Bendrijos svarbos natūralių buveinių tipus ir rūšių buveines. Šios zonos turi sudaryti Europos ekologinio tinklo, pavadinto *Natura 2000*, dalį.

4 Buveinių direktyvos 6 straipsnis susijęs su būtinomis SST apsaugos priemonėmis. Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių apsaugos būklės stebėjimą reglamentuoja šios direktyvos 11 straipsnis. Jos 12 ir 13 straipsniai susiję su gyvūnų ir augalų rūšių apsaugos priemonėmis. 14 straipsnis susijęs su laukinės faunos ir floros rūšių egzempliorių ėmimu, 15 straipsnis draudžia tam tikrus neatrankinius laukinės faunos rūšių gaudymo ir žudymo būdus. Minėtos direktyvos 16 straipsnis nustatyto sąlygas, kurioms esant valstybės narės nustatytais tikslais gali nukrypti nuo tam tikrų šios direktyvos nuostatų.

5 Pagal Buveinių direktyvos 23 straipsnio 1 dalį valstybės narės turėjo priimti įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję per dvejus metus nuo pranešimo apie šią direktyvą dienos, turėjo įgyvendinti šią direktyvą ir apie tai nedelsdamos pranešti Komisijai. Apie šią direktyvą valstybėms narėms buvo pranešta 1992 m. birželio 10 dieną.

Nacionalinės teisės aktai

6 Pagrindinės Buveinių direktyvą perkeliančios priemonės Jungtinėje Karalystėje yra šios:

— 1994 m. Nutarimas dėl natūralių buveinių apsaugos (Conservation (Natural Habitats, &c.) Regulations 1994, toliau – 1994 m. Nutarimas), taikomas Anglijoje, Velse ir Škotijoje.

— 1995 m. Nutarimas dėl natūralių buveinių apsaugos Šiaurės Airijoje (Conservation (Natural Habitats, etc.) Regulations (Northern Ireland) 1995, toliau – 1995 m. Nutarimas), taikomas Šiaurės Airijoje.

— 1991 m. Potvarkis dėl aplinkos apsaugos (Nature Protection Ordinance 1991), iš dalies pakeistas 1995 m. Nutarimu dėl aplinkos apsaugos (Nature Protection Ordinance (Amendment) Regulations 1995, toliau – 1991 m. Potvarkis), kuris taikomas Gibraltaro teritorijoje.

— 1970 m. Įstatymas dėl ruonių apsaugos (*Conservation of Seals Act 1970,* toliau – Įstatymas dėl ruonių).

7 1994 m. Nutarimo 3 straipsnio 2 dalis nustato, kad *Secretary of State, Minister of Agriculture, Fisheries and Food* ir aplinkos apsaugos institucijos vykdo funkcijas, kurios joms nustatytos aplinkos apsaugos teisės aktais siekiant užtikrinti Buveinių direktyvos reikalavimų laikymąsi.

8 To paties Nutarimo 3 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad, neatsižvelgiant į pirmesnėje dalyje nurodytą nuostatą, visos kompetentingos institucijos, atlikdamos savo funkcijas, atsižvelgia į Buveinių direktyvos reikalavimus tiek, kiek jie gali būti paveikti vykdant šias funkcijas.

Ikiteisminė procedūra

9 2000 m. lapkričio 6 d. Komisija išsiuntė Jungtinei Karalystei oficialų pranešimą, kuriame tvirtino, kad tam tikros Buveinių direktyvos nuostatos nebuvo teisingai perkeltos į šios valstybės narės vidaus teisę.

10 Didžiosios Britanijos valdžios institucijos į šį oficialų pranešimą atsakė 2001 m. vasario 27 d. laišku. Jos pritarė, kad dviem klausimais, t. y. dėl veiklos jūroje, susijusios su nafta ir dujomis, ir dėl Buveinių direktyvos taikymo srities išplėtimo už teritorinių vandenų ribų, oficialus įspėjimas buvo pagrįstas, tačiau jos nesutiko su dauguma kitų jame nurodytų kaltinimų.

11 Komisija, neįtikinta Jungtinės Karalystės pateiktų paaiškinimų, 2001 m. liepos 18 d. priėmė pagrįstą nuomonę, kurioje pakartojo savo kaltinimus ir nurodė šiai valstybei narei per du mėnesius nuo jos gavimo imtis būtinų priemonių, kad į ją būtų tinkamai atsižvelgta.

12 Jungtinė Karalystė, atsakydama į šią pagrįstą nuomonę, 2001 m. lapkričio 27 d. laišku Komisijai pranešė apie ketinimą pakeisti savo teisės aktus, kad nustatytų didesnį teisinį tikrumą ir didesnį aiškumą pagrįstoje nuomonėje išdėstytais klausimais, kartu nurodydama, jog apskritai galiojančios priemonės užtikrina Buveinių direktyvos nuostatų laikymąsi (toliau – 2001 m. lapkričio 27 d. raštas).

13 Galiausiai 2003 m. gruodžio 2 d. laišku Didžiosios Britanijos valdžios institucijos informavo Komisiją apie nacionalinės teisės aktų pakeitimų, skirtų užtikrinti geriausią Buveinių direktyvos perkėlimą, priėmimo proceso eigą.

14 Esant šioms aplinkybėms Komisija nusprendė pareikšti šį ieškinį.

Dėl ieškinio

Dėl buveinių direktyvos perkėlimo būdo

Šalių argumentai

15 Komisija kaltina Jungtinę Karalystę tuo, kad ji netinkamai perkėlė Buveinių direktyvą į savo vidaus teisės sistemą. Konkrečiau tariant, ji mano, jog Jungtinė Karalystė, siekdama užpildyti specialių nuostatų spragas, kad užtikrintų direktyvos perkėlimą, neteisingai priėmė bendrąją nuostatą.

16 Jungtinė Karalystė teigia, kad priimdama Buveinių direktyvos perkėlimą užtikrinančias nuostatas, kurios apima ne tik specialius reikalavimus, bet ir bendras pareigas bei administracines procedūras, ji tinkamai perkėlė šią direktyvą. Šios bendrosios pareigos turi būti skaitomos kartu su konkrečiomis nuostatomis, kurias jos papildo, taip užtikrinant, kad minėta direktyva iš tikrųjų tinkamai įgyvendinta.

17 Didžiosios Britanijos valdžios institucijos daugiausia remiasi 1994 m. Nutarimo 3 straipsnio 2 ir 4 dalimis, kurioms ekvivalentiškos nuostatos Šiaurės Airijos atžvilgiu yra 1995 m. Nutarimo 3 straipsnio 2 ir 4 dalys, o Gibraltaro atžvilgiu – 1991 m. Potvarkio 17A straipsnis. Iš tikrųjų šios nuostatos įpareigoja ministrus, gamtos apsaugos įstaigas ir visas kompetentingas viešosios valdžios institucijas atlikti savo funkcijas taip, kad būtų užtikrintas Buveinių direktyvos reikalavimų laikymasis.

18 Komisija mano priešingai, jog Jungtinės Karalystės nurodytos bendrosios nuostatos nėra pakankamai tikslios, kad užtikrintų minėtoje direktyvoje nustatytų konkrečių pareigų perkėlimą į nacionalinę teisę.

19 Iš tikrųjų siekiant nustatyti teisių ir pareigų apimtį, asmenys kiekvieną kartą turėtų remtis Buveinių direktyva, o tai neatitiktų teisinio tikrumo, konkretumo, tikslumo ir aiškumo sąlygų, kurių reikalauja nusistovėjusi Teisingumo Teismo praktika.

20 Komisija priduria, kad jei Teisingumo Teismas turėtų remtis Jungtinės Karalystės samprotavimo logika, tokia bendra nuostata galbūt ir galėtų perkelti į nacionalinę teisę visą minėtą direktyvą, tačiau tai prieštarautų konkretumo reikalavimui, kuris daugybę kartų buvo primintas Teisingumo Teismo praktikoje, susijusioje su direktyvų perkėlimu į nacionalinę teisę.

Teisingumo Teismo vertinimas

21 Pirmiausia reikia priminti, kad Sutarties 249 straipsnio trečioji pastraipa įpareigoja visas valstybes nares, kurioms skirta direktyva, siektino tikslo atžvilgiu, bet aptariamos direktyvos įgyvendinimo vidaus teisėje formos ir priemonių klausimus palieka nacionalinių valdžios institucijų kompetencijai. Tačiau remiantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, nors perkeliant šią direktyvą į vidaus teisę jos turinio nebūtina formaliai ir pažodžiui perkelti į aiškias ir specialias teisės normas ir, atsižvelgiant į jos turinį, gali pakakti bendro teisinio konteksto, jis turi iš tikrųjų pakankamai aiškiai ir tiksliai užtikrinti visišką direktyvos taikymą (žr. 1987 m. balandžio 9 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-363/85, Rink. p. 1733, 7 punktą; 1991 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-361/88, Rink. p. I-2567, 15 punktą ir 2004 m. sausio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Ispaniją*, C-58/02, Rink. p. I-621, 26 punktą).

22 Todėl kiekvienoje byloje yra svarbu nustatyti direktyvoje įtvirtintos nuostatos, dėl kurios pareikštas ieškinys dėl įsipareigojimų neįvykdymo, pobūdį tam, kad būtų nustatyta valstybių narių įsipareigojimo perkelti į nacionalinę teisę apimtis (2003 m. birželio 26 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-233/00, Rink. p. I-6625, 77 punktas).

23 Taigi nepriimtinas Jungtinės Karalystės argumentas, pagal kurį tinkamiausias būdas įgyvendinti Buveinių direktyvą yra suteikti specialioms aplinkos apsaugos institucijoms įgaliojimus ir joms numatyti bendro pobūdžio įpareigojimą vykdyti savo funkcijas taip, kad būtų užtikrintas šios direktyvos reikalavimų laikymasis.

24 Pirmiausia reikia priminti, kad nacionalinių taisyklių buvimas gali padaryti perkėlimą į nacionalinę teisę įstatyminėmis arba kitomis nuostatomis perteklinį, tik jei šios taisyklės užtikrina, kad nacionalinė administracija iš tikrųjų ir visiškai taikys direktyvą.

25 Antra, reikia priminti, jog minėtos direktyvos ketvirta ir vienuolikta konstatuojamosios dalys numato, kad kadangi buveinės ir rūšys, kurioms gresia išnykimas, sudaro Bendrijos gamtos paveldo dalį, o jų išlikimui kylančių pavojų paprastai nesumažina valstybinės sienos, išsaugojimo priemonių priėmimas yra bendra visų valstybių narių pareiga. Taigi, kaip generalinė advokatė nurodė savo išvados 11 punkte, perkėlimo tikslumas ypač svarbus tokiu atveju, koks yra šioje byloje, t. y., kai atitinkamoms valstybėms narėms patikėta valdyti bendrą palikimą savo teritorijoje (žr. pagal analogiją dėl 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių išsaugojimo (OL L 103, p. 1) 1987 m. liepos 8 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, 262/85, Rink. p. 3073, 39 punktą ir 2000 m. gruodžio 7 d. Sprendimo *Komisija prieš Prancūziją*, C-38/99, Rink. p. I-10941, 53 punktą).

26 Kaip matyti, pagal Buveinių direktyvą, kuri įtvirtina kompleksines ir technines taisykles aplinkos teisėje, valstybės narės privalo prižiūrėti, kad jų teisės aktai, skirti užtikrinti direktyvos perkėlimą, būtų aiškūs ir tikslūs, taip pat ir pagrindinių priežiūros ir kontrolės įpareigojimų, kurie nustatyti nacionalinėms valdžios institucijoms pagal minėtos direktyvos 11 straipsnį, 12 straipsnio 4 dalį ir 14 straipsnio 2 dalį, atžvilgiu.

27 Taigi iš teisės aktų, kuriais remiasi Jungtinė Karalystė, vertinimo išplaukia, jog jie yra tokie bendri, kad neužtikrina Buveinių direktyvos nuostatų įgyvendinimo tiksliu ir aiškiu būdu, būtinu siekiant visiškai užtikrinti teisinio tikrumo reikalavimą (žr. pagal analogiją 1987 m. rugsėjo 17 d. Sprendimo *Komisija prieš Olandiją*, 291/84, Rink. p. 3483, 15 punktą), ir kad jie nėra tikslus atitinkamos teisės srities teisinis pagrindas, užtikrinantis šios direktyvos tikslų ir visišką taikymą bei leidžiantis darniai bei veiksmingai įgyvendinti jais nustatomas taisykles (analogiškai žr. 2005 m. gegužės 10 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-531/03, nepaskelbto Rinkinyje, 19 punktą).

28 Iš to išplaukia, kad bendrosios pareigos, numatytos Jungtinės Karalystės teisės aktuose, neužtikrina pakankamo Buveinių direktyvos nuostatų, nurodytų Komisijos ieškinyje, perkėlimo ir negali užpildyti konkrečių nuostatų, skirtų užtikrinti šios direktyvos perkėlimą, galimų spragų. Todėl analizuojant konkrečius Komisijos nurodytus kaltinimus, nebereikia nagrinėti Jungtinės Karalystės argumentų, grindžiamų bendrosiomis pareigomis, įtvirtintomis minėtuose teisės aktuose.

Dėl Komisijos pateiktų pagrindų

Dėl kaltinimo nevisiškai perkėlus Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį

29 Atsižvelgiant į tam tikrus Jungtinės Karalystės pateiktus paaiškinimus, dublike ir per posėdį Komisija pakartojo kaltinimą dėl Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies pažeidimo Anglijos, Velso, Škotijos ir Šiaurės Airijos bei Gibraltaro atžvilgiu.

30 Komisija teigia, kad apsiribodama nustatytų teritorijų apsauga nuo bet kokios veiklos, galinčios sukelti trikdymą, kartu neprižiūrint, kad būtų išvengta bet kokio blogėjimo, padaryto dėl nerūpestingumo arba dėl neveikimo, Jungtinė Karalystė neužtikrino visiško šios direktyvos 6 straipsnio 2 dalies perkėlimo Gibraltare.

31 Jungtinės Karalystės vyriausybė, realiai neginčydama Komisijos argumentų, mano, kad reikia vengti tik nenatūralaus blogėjimo.

32 Be to, ji tvirtina, kad 1991 m. Potvarkyje yra nustatyta aiški ir tiksli stebėjimo tvarka. Ši tvarka adekvačiai įgyvendina Buveinių direktyvą, ypač kai ji yra skaitoma kartu su bendra taisykle, įtvirtinta to paties potvarkio 17A straipsnyje.

33 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia priminti, kad minėtos direktyvos 6 straipsnio 2 dalis įpareigoja valstybės nares išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo.

34 Kaip generalinė advokatė nurodė išvados 19 punkte, yra aišku, kad siekiant įgyvendinti Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalį, gali reikėti imtis priemonių, kad būtų užkirstas kelias išoriniam žmogaus sąlygojam kenkimui ir trikdymui, bei priemonių, kurios neleistų natūralaus vystymosi, galinčio bloginti saugomų rūšių būklę ir natūralias buveines, esančias SST.

35 Antra, svarbu konstatuoti, kad pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies nuostatos nebuvo formaliai atkartotos teisės aktuose, taikomuose Gibraltare. Iš tikrųjų 1991 m. Potvarkio 17G straipsnis, leidžiantis kompetentingoms institucijoms susitarti su teritorijos savininku ar valdytoju dėl priežiūros, atrodo, yra vienintelė nuostata, taikoma Gibraltare siekiant išvengti galimo blogėjimo.

36 Taigi reikia konstatuoti, kad ši nuostata minėtoms institucijoms suteikia tik teisę ir neleidžia išvengti blogėjimo, priešingai Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalies reikalavimams.

37 Todėl, kadangi vidaus teisėje nėra jokios aiškios nuostatos, įpareigojančios kompetentingas institucijas išvengti natūralių buveinių ir rūšių buveinių blogėjimo, joje yra teisinio netikrumo elementas pareigų, kurias šios institucijos privalo vykdyti, atžvilgiu.

38 Iš to, kas išdėstyta, išplaukia, kad bet kuriuo atveju Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalis Gibraltare nebuvo aiškiai, tiksliai ir visiškai perkelta.

39 Esant šioms sąlygoms, kaltinimas dėl nevisiško minėtos direktyvos 6 straipsnio 2 dalies perkėlimo Gibraltaro atžvilgiu turi būti vertinamas kaip pagrįstas.

Dėl kaltinimo nevisiškai perkėlus Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 ir 4 dalis

40 Komisija teigia, kad Jungtinėje Karalystėje galiojantys teisės aktai tinkamai šių nuostatų neperkelia trijose konkrečiose srityse, t. y. tam tikriems vandens išteklių naudojimo planams ir projektams, žemės naudojimo planams ir – Gibraltare – esamų statybos leidimų peržiūrai.

— Dėl vandens išteklių naudojimo planų ir projektų

41 Komisijos nuomone, jokia vidaus teisės nuostata nenumato, kad vandens gavybos leidimai, išduodami pagal 1991 m. Vandens išteklių įstatymo (*Water Resources Act*

1991) II dalies II skyrių, turi atitikti Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje numatytą reikalavimą atsižvelgti į galimą svarbų poveikį teritorijoms, priklausančioms vandens SST. Tokios nuostatos taip pat nėra priimtos Šiaurės Airijoje ir Gibraltare. Taigi vandens išteklių naudojimas, kuris gali reikšmingai paveikti SST, nevisiškai patenka į Jungtinėje Karalystėje galiojančių perkėlimo nuostatų taikymo sritį ir nėra tinkamai jų reglamentuotas.

42 Komisija priduria, kad 2001 m. lapkričio 27 d. laiške Jungtinė Karalystė nurodė, jog atitinkamos 1994 m. Nutarimo nuostatos bus pakeistos siekiant patikslinti veiklos, susijusios su vandens išteklių naudojimu, teisės aktus.

43 Tačiau Jungtinė Karalystė tvirtina, kad kartu su bendrosiomis nuostatomis ji nustatė sistemą, kuri leidžia iš anksto kiekvienos teritorijos atžvilgiu nustatyti potencialiai žalingą veiklą.

44 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, jog direktyvos 6 straipsnio 3 dalis numato, kad turi būti atliekamas tinkamas bet kokių planų ir projektų, tiesiogiai nesusijusių su teritorijos tvarkymu arba tam nebūtinų, bet galinčių ją reikšmingai paveikti individualiai arba kartu su kitais planais arba projektais, vertinimas dėl galimo poveikio teritorijai, atsižvelgiant į šios teritorijos išsaugojimo tikslus.

45 Taigi šioje byloje neginčijama, kad pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje jokia teisinė nuostata aiškiai nenumatė, jog reikia atlikti tokį vandens išteklių naudojimo planų ir projektų vertinimą.

46 Be to, reikia konstatuoti, kad Jungtinės Karalystės teisės aktuose įtvirtinta sistema tiek, kiek ji iš esmės numato, kad visi vandens išteklių naudojimo planai ir projektai, kurie atitinka sąlygas, numatytas Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje, yra iš anksto laikomi potencialiai žalingais aptariamai teritorijai, neužtikrina šių nuostatų reikalavimų laikymosi.

47 Iš tikrųjų, kaip generalinė advokatė nurodė išvados 33 punkte, nors tokį išankstinį potencialios rizikos vertinimą galima paremti vien konkrečiais faktais teritorijos atžvilgiu, taip nėra pačių projektų atžvilgiu, priešingai nei reikalauja Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalis, kuria remiantis reikia atlikti tinkamą projekto poveikio aptariamai teritorijai įvertinimą. Todėl tik apibrėžiant potencialiai žalingą veiklą kiekvienai atitinkamai teritorijai, kyla pavojus, kad tai neapims tam tikrų projektų, kurie dėl savo specifinių ypatumų gali pakenkti šiai teritorijai.

48 Nepriimtinas ir kitas Jungtinės Karalystės argumentas, kad Škotijos atžvilgiu 2003 m. Įstatymas dėl aplinkos ir vandens paslaugų (*Water Environment and Water Services Act 2003*), kuriuo buvo perkelta 2000 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/60/EB, nustatanti Bendrijos veiksmų vandens politikos srityje pagrindus (OL L 327, p. 1), numatė naują visą vandens išteklių naudojimo sistemą, kuri įtvirtina priežiūros būdus, atitinkančius numatytuosius Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 ir 3 dalyse.

49 Galiausiai pagal nusistovėjusią teismo praktiką įsipareigojimo neįvykdymas turi būti vertinamas atsižvelgiant į padėtį valstybėje narėje pagrįstos nuomonės nustatyto termino pabaigoje ir į vėlesnius pakeitimus Teisingumo Teismas neatsižvelgia (žr. visų pirma 2002 m. sausio 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Graikiją*, C-103/00, Rink. p. I-1147, 23 punktą ir 2002 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Italiją*, C-323/01, Rink. p. I-4711, 8 punktą).

50 Remiantis tuo, kas išdėstyta, konstatuotina, kad vandens išteklių naudojimo planų ir projektų atžvilgiu Jungtinė Karalystė netinkamai perkėlė Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 ir 4 dalis.

— Dėl žemės naudojimo planų

51 Komisija mano, kad Jungtinėje Karalystėje galiojantys teisės aktai aiškiai neįtvirtina pareigos atlikti žemės naudojimo planų vertinimą dėl poveikio SST pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 ir 4 dalis.

52 Komisijos nuomone, net jei žemės naudojimo planai neleidžia vystymo projektų ir jei pastariesiems reikia leidimo, kuris išduodamas pagal įprastinę procedūrą, jie reikšmingai paveikia šios srities sprendimus. Todėl, jos nuomone, tokių planų vertinimas dėl poveikio atitinkamai teritorijai taip pat turi būti atliekamas.

53 Jungtinė Karalystė pritaria, kad žemės naudojimo planai gali būti laikomi planais ir projektais pagal Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalį, bet ji nesutinka, kad jie gali turėti reikšmingą poveikį ja saugomoms teritorijoms. Ji tvirtina, kad patys planai nesuteikia galimybės įgyvendinti nustatytos programos, todėl tik vėliau gautas leidimas galėtų pakenkti šioms teritorijoms. Šios vyriausybės nuomone, pakanka, kad planus ir projektus reglamentuojanti procedūra būtų taikoma tik šiam leidimui.

54 Šiuo aspektu reikia priminti, kad Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, jog remiantis Direktyvos dėl buveinių 6 straipsnio 3 dalimi reikalavimas atlikti plano ar projekto vertinimą sąlygojamas tikimybės arba pavojaus reikšmingai paveikti nagrinėjamą teritoriją buvimo. Atsižvelgiant visų pirma į atsargumo principą, toks pavojus egzistuoja, kai, remiantis objektyviomis aplinkybėmis, neatmetama galimybė, kad minėtas planas ar projektas reikšmingai paveiks nagrinėjamą teritoriją (žr. 2004 m. rugsėjo 7 d. Sprendimo *Waddenvereniging et Vogelbeschermingsvereniging*, C-127/02, Rink. p. I-7405, 43 ir 44 punktus).

55 Kaip teisingai pažymėjo Komisija, 1990 m. Įstatymo dėl teritorijų planavimo (*Town and Country Planning Act 1990*) 54A straipsnis, kuris nustato, kad prašymai dėl leidimų statyti turi būti nagrinėjami atsižvelgiant į atitinkamų žemių naudojimo planus, būtinai reiškia, kad šie planai gali reikšmingai paveikti šios srities sprendimus ir todėl – atitinkamas teritorijas.

56 Remiantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad kadangi neatliekamas tinkamas žemės naudojimo planų vertinimas dėl poveikio SST, Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 ir 4 dalys nebuvo pakankamai aiškiai ir tiksliai perkeltos į Jungtinės Karalystės teisės sistemą, todėl Komisijos pareikštas ieškinys šiuo klausimu turėtų būti laikomas pagrįstu.

— Dėl esamų statybos teisių kontrolės Gibraltare

57 Komisija tvirtina, kad Gibraltaro atžvilgiu kompetentingos institucijos nesilaiko Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintų reikalavimų, nes jos nėra įpareigotos kontroliuoti, ar egzistuojančios statybos teisės turi poveikį pagal ją saugomoms teritorijoms.

58 Šiuo požiūriu reikia pažymėti, kad, kaip teisingai primena generalinė advokatė išvados 55 punkte, nors tokia pareiga atlikti vėlesnę peržiūrą gali būti grindžiama Buveinių direktyvos 6 straipsnio 2 dalimi, minėtos direktyvos 6 straipsnio 3 dalyje nėra jokios nuostatos, įpareigojančios valstybes nares atlikti tokią kontrolę.

59 Atvirkščiai, iš šios nuostatos išplaukia, kad numatyta procedūra turi būti atlikta prieš tai, kai valstybė narė išduoda sutikimą įgyvendinti planus arba projektus, kurie gali paveikti atitinkamą teritoriją.

60 Todėl ši kaltinimo dėl nevisiško Buveinių direktyvos 6 straipsnio 3 ir 4 dalių perkėlimo dalis turi būti atmesta.

Dėl Buveinių direktyvos 11 straipsnio ir 14 straipsnio 2 dalies neperkėlimo

61 Komisija kaltina Jungtinę Karalystę tuo, kad ši neperkėlė į savo vidaus teisę šiose nuostatose įtvirtintos stebėjimo pareigos. Ji teigia, kad kol šios pareigos nėra aiškiai nustatytos kompetentingoms institucijoms, Komisija negali nustatyti, ar reikalaujamas stebėjimas iš tikrųjų užtikrinamas.

62 Grįsdama šį kaltinimą Komisija remiasi 2001 m. lapkričio 27 d. laišku, kuriuo Jungtinė Karalystė patikslino, kad, viena vertus, stebėjimo pareiga buvo aiškiai nustatyta kompetentingoms institucijoms ir, antra vertus, 1994 m. Nutarimas, 1995 m. Nutarimas ir 1991 m. Potvarkis buvo pakeisti siekiant sustiprinti teisinį tikrumą tikslesnėmis nei šių teisės aktų nuostatomis.

63 Jungtinės Karalystės teigimu, Buveinių direktyvos 11 straipsnis ir 14 straipsnio 2 dalis tik numato, kad valstybės narės privalo užtikrinti stebėjimą, tačiau neįtvirtina tikslaus reikalavimo nei dėl to, kaip jis turėtų būti įgyvendintas, nei dėl to, kaip toks stebėjimas turėtų būti nustatytas nacionalinės teisės aktuose. Be to, ji tvirtina, kad stebėjimo veiklų, vykdomų pagal jos nacionalinę teisę, sąrašas įrodo, jog Jungtinėje Karalystėje užtikrinamas veiksmingas stebėjimas pagal minėtos direktyvos 11 straipsnį ir 14 straipsnio 2 dalį.

64 Komisija atsako niekada ir netvirtinusi, kad Jungtinėje Karalystėje neatliekamas joks rūšių ir natūralių buveinių išsaugojimo būklės stebėjimas. Tačiau ji teigia, kad stebėjimo pareiga šioje valstybėje narėje nėra nei aiškiai taikoma, nei aiškiai nustatyta pastarosios konkrečiai valdžios institucijai.

65 Šiuo aspektu pirmiausia reikia priminti, kad šio sprendimo 26 punkte jau buvo minėta, jog stebėjimo pareiga yra esminė Buveinių direktyvos veiksmingumui užtikrinti, todėl ji turi būti perkelta detaliai, aiškiai ir tiksliai.

66 Taigi reikia konstatuoti, kad pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje jokia vidaus teisės norma nacionalinei institucijai nenustatė pareigos stebėti rūšis ir natūralias buveines.

67 Antra, Jungtinės Karalystės argumentas, kad stebėjimo veiklų sąrašas įrodo, jog užtikrintas veiksmingas stebėjimas, turi būti atmestas. Kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, tai, kad praktika atitinka direktyvos apsaugos imperatyvius reikalavimus, netgi darant prielaidą, jog šis atitikimas įrodytas, negali būti šios direktyvos neperkėlimo į atitinkamos valstybės narės vidaus teisės sistemą priežastis (žr. minėto 1991 m. gegužės 30 d. Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją* 24 punktą).

68 Todėl, kadangi neginčijama, kad Jungtinės Karalystės vidaus teisė neįtvirtina jokios teisinės pareigos nacionalinėms institucijoms stebėti rūšių ir natūralių buveinių išsaugojimo būklę, šioje vidaus teisėje yra teisinio netikrumo elementas. Taigi neužtikrinamas sisteminis ir pastovus minėtos išsaugojimo būklės stebėjimas.

69 Iš to išplaukia, kad Jungtinė Karalystė nevisiškai, neaiškiai ir netiksliai perkėlė direktyvos 11 straipsnį ir 14 straipsnio 2 dalį.

70 Todėl konstatuotina, kad kaltinimas dėl Buveinių direktyvos 11 straipsnio ir 14 straipsnio 2 dalies nevisiško perkėlimo yra pagrįstas.

Dėl Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punkto netinkamo perkėlimo

71 Komisija teigia, kad Jungtinė Karalystė netinkamai perkėlė pareigą imtis būtinų priemonių įtvirtinti griežtą tam tikrų gyvūnų rūšių apsaugos sistemą, uždraudžiant dauginimosi ir poilsio vietų žalojimą arba naikinimą. Nacionalinės teisės aktuose vartojamas veiksmažodis „žaloti“ („to damage“) vietoj sąvokos „deterioration“, kuri vartojama angliškoje Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punkto versijoje.

72 Pirmiausia Komisija ieškinyje tvirtino, kad veiksmažodžio „to damage“ vartojimas reiškia, jog nuostata neapima žalojimo pasekmių, kurios atsiranda dėl kompetentingų institucijų nerūpestingumo arba neveikimo. Tačiau Komisija dublike grįžo prie šio argumento pripažindama, jog minėta nuostata nereikalauja, kad dauginimosi

teritorijos ir atitinkamų rūšių poilsio vietos būtų apsaugotos nuo žalojimo, atsirandančio dėl minėtų institucijų nerūpestingumo ar neveikimo. Esant šioms aplinkybėms, nėra būtina nagrinėti šio klausimo.

73 Antra, Komisija teigia, kad apsiribojant nustatymu, jog pažeidimu laikomi veiksmai, kurie gali žaloti ar bloginti aptariamų rūšių dauginimosi teritorijas ar poilsio vietas, nedraudžiant jų blogėjimo, Buveinių direktyvos perkėlimo priemonės sukuria sąlygą, susijusią su tyčiniu žalingos veiklos pobūdžiu, o to nenumato jos 12 straipsnio 1 dalies d punktas.

74 Jungtinė Karalystė neginčija, kad Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punktas reikalauja uždrausti veiklą, dėl kurios žalojamos arba nyksta aptariamos teritorijos. Tačiau ji ginčija Komisijos pateiktą nacionalinės teisės aiškinimą, pagal kurį šios direktyvos perkėlimas Jungtinės Karalystėje, išskyrus Gibraltarą, yra susijęs tik su sąmoningais ar tyčiniais veiksmais.

75 Taigi šiuo atžvilgiu primintina, kad remiantis teismo praktika, nagrinėjant pagal EB 226 straipsnį pareikštą ieškinį dėl įsipareigojimų neįvykdymo, Komisija turi įrodyti nurodytą įsipareigojimų neįvykdymą, negalėdama remtis kokia nors prielaida (žr. visų pirma 1982 m. kovo 25 d. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, 96/81, Rink. p. 1791, 6 punktą ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija prieš Austriją*, C-194/01, Rink. p. I-4579, 34 punktą).

76 Todėl, kadangi Jungtinė Karalystė tvirtina, kad jos galiojanti vidaus teisė atitinka Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punktą, Komisija, siekdama įrodyti, jog minėta direktyva nebuvo visiškai perkelta, turi pateikti Teisingumo Teismui įrodymų, kurie yra būtini, kad jis patikrintų tokio įsipareigojimų neįvykdymo buvimą.

77 Tačiau iš bylos medžiagos nematyti, kad Komisija būtų pateikusi įrodymų, jog šios nuostatos perkėlimas buvo apribotas tik sąmoningais ar tyčiniais veiksmais. Atvirkščiai, Jungtinės Karalystės vidaus teisėje numatytas baudžiamasis nusižengimas, kurį sudaro veiksmai, kuriais žalojama arba naikinama teritorija. Šis nusižengimas yra materialus ir visiškai nereikalauja, kad žala arba naikinimas būtų padaryti sąmoningai ar tyčia.

78 Esant šioms sąlygoms, Komisijai neįrodžius, kad Jungtinė Karalystė, išskyrus Gibraltarą, neįvykdė įsipareigojimų pagal Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punktą, ši kaltinimo dalis turi būti atmesta.

79 Dėl Gibraltaro pakanka konstatuoti, kad Jungtinė Karalystė pripažino, jog uždraudžiant vien tyčinį dauginimosi teritorijų ar atitinkamų rūšių poilsio vietų bloginimą arba naikinimą, teisės aktai, taikytini Gibraltarui, neatitinka minėto 12 straipsnio 1 dalies d punkto reikalavimų. Todėl ši kaltinimo dalis turi būti vertinama kaip pagrįsta.

80 Trečia, Komisija pažymi, kad šiuo metu galiojantys Jungtinės Karalystės teisės aktai saugo dauginimosi teritorijas ir poilsio vietas tik nuo veiklos, kuri tiesiogiai jas paveikia, ir juose neatsižvelgiama į netiesioginį poveikį, kaip reikalauja Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punktas.

81 Šis argumentas turėtų būti atmestas. Iš tiesų Komisija nepateikė jokių įrodymų, kad Jungtinė Karalystė šiuo atžvilgiu neįvykdė įsipareigojimų.

82 Remiantis tuo, kas išdėstyta, kaltinimas dėl netinkamo Buveinių direktyvos 12 straipsnio 1 dalies d punkto perkėlimo iš dalies pagrįstas.

Dėl kaltinimo, susijusio su nevisišku Buveinių direktyvos 12 straipsnio 2 dalies ir 13 straipsnio 1 dalies perkėlimu

83 Komisija mano, kad nacionalinėse priemonėse, skirtose perkelti draudimą laikyti, transportuoti, parduoti ar mainyti gyvūnijos ar augalijos rūšių egzempliorius, neatsižvelgiama į šiuose straipsniuose nustatytą terminą.

84 Šiuo atžvilgiu pakanka konstatuoti, kad Jungtinė Karalystė per rašytinę proceso dalį ir per posėdį pripažino, jog galiojančios leidžiančios nukrypti nuostatos jos vidaus teisėje yra platesnės apimties nei tos, kurias numato Buveinių direktyva, ir kad aptariamos nuostatos šioje valstybėje narėje netinkamai perkeltos.

85 Taigi kaltinimas dėl nevisiško minėtos direktyvos 12 straipsnio 2 dalies ir 13 straipsnio 1 dalies perkėlimo turi būti vertinamas kaip pagrįstas.

Dėl kaltinimo netinkamai perkėlus Buveinių direktyvos 12 straipsnio 4 dalį

86 Komisija mano, kad perkėlimo priemonėse, kurių ėmėsi Jungtinė Karalystė, nėra jokios nuostatos, reikalaujančios nustatyti stebėjimo sistemą, numatytą minėto

12 straipsnio 4 dalyje, susijusią su tam tikrų gyvūnų rūšių atsitiktiniu gaudymu ir žudymu. Nesant tikslesnės informacijos, Komisija negali nustatyti, ar šis stebėjimas iš tikrųjų užtikrintas.

87 Šiuo požiūriu pakanka konstatuoti, kad Jungtinė Karalystė, viena vertus, pripažino, jog nacionalinė teisėje nėra jokios nuostatos, skirtos nustatyti tokią stebėjimo sistemą, kita vertus, savo 2001 m. lapkričio 27 d. laiške pripažino, jog nacionalinės teisės aktai turėjo būti pakeisti taip, kad būtų aiškiai įtvirtintas toks stebėjimas.

88 Bet kuriuo atveju per pagrįstoje nuomonėje nustatytą terminą tokios priemonės nebuvo imtasi.

89 Todėl kaltinimas dėl netinkamo Buveinių direktyvos 12 straipsnio 4 dalies perkėlimo turi būti vertinamas kaip pagrįstas.

Dėl kaltinimo netinkamai perkėlus Buveinių direktyvos 15 straipsnį

90 Komisija kaltina Jungtinę Karalystę neįvykdžius įsipareigojimų pagal Buveinių direktyvos 15 straipsnį. Pirma, ji kaltina šią valstybę narę tuo, kad ji uždraudė tik šios direktyvos VI priedo a ir b punktuose aiškiai nurodytus būdus, tačiau nenustatė bendro draudimo naudoti neatrankines priemones. Antra, Komisija mano, kad Įstatymo dėl ruonių 1 ir 10 straipsniai draudžia tik du ruonių žudymo būdus, nes kartu nustato valstybės sekretoriaus išduodamų licencijų forma išimtis, kurių neapima minėtoje direktyvoje įtvirtintos leidžiančios nukrypti nuostatos.

— Dėl bendro draudimo naudoti visas neatrankines priemones nebuvimo

91 Komisija tvirtina, kad Jungtinės Karalystės teisės aktuose nėra jokio bendro draudimo naudoti visas neatrankines priemones, dėl kurių atitinkamų laukinių gyvūnų rūšių populiacijos gali išnykti vietiniu mastu arba būti labai trikdomos. Todėl šie nacionalinės teisės aktai neleidžia išvengti dar nežinomų neatrankinių gaudymo ir žudymo metodų atsiradimo.

92 Jungtinė Karalystė tvirtina, kad direktyvos 15 straipsnis buvo perkeltas 1994 m. Nutarimo 41 straipsniu, 1995 m. Nutarimo 36 straipsnio 2 dalimi ir 1991 m. Potvarkio 17V straipsnio 2 dalimi. Jos teigimu, šie straipsniai pateikia visų neatrankinių saugomų rūšių, užregistruotų šioje valstybėje narėje, gaudymo ir žudymo priemonių sąrašus ir šie sąrašai nuolatos peržiūrimi, kad prireikus jie būtų atnaujinti.

93 Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad remiantis Buveinių direktyvos 15 straipsniu, į šios direktyvos V priedo a dalį įrašytų laukinės faunos rūšių gaudymo ir (arba) žudymo atžvilgiu ir tais atvejais, kai pagal 16 straipsnį į IV priedo a dalį įrašytų rūšių gaudymui ar žudymui yra taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, valstybės narės uždraudžia naudoti neatrankines priemones, dėl kurių tokių rūšių populiacijos gali išnykti vietiniu mastu arba būti labai trikdomos.

94 Iš šios nuostatos išplaukia, kad ji numato bendrą pareigą, skirtą uždrausti naudoti visas neatrankines atitinkamų laukinės faunos rūšių gaudymo ar žudymo priemones.

95 Šioje byloje neginčijama, kad pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje vidaus teisė nenumatė tokio bendro draudimo.

96 Be to, pažymėtina, kad, kaip generalinė advokatė nurodė išvados 89 punkte, galimybė atnaujinti uždraustų metodų sąrašą yra ne tokia veiksminga kaip bendras draudimas. Iš tikrųjų, uždelsus atnaujinti šiuos sąrašus, neišvengiamai atsiranda apsaugos spragų, kurių būtent ir siekiama išvengti Buveinių direktyvos 15 straipsnyje įtvirtintu bendru draudimu. Šis aiškinimas yra juo labiau pagrįstas dėl to, kad vidaus teisė nenustato jokios teisinės pareigos peržiūrėti šiuos sąrašus.

97 Esant šioms aplinkybėms, jokiu būdu nėra užtikrinta, kad visos neatrankinės priemonės, dėl kurių tokių saugomų rūšių populiacijos gali išnykti vietiniu mastu arba būti labai trikdomos, yra uždraustos Jungtinėje Karalystėje.

98 Taigi konstatuotina, kad ši valstybė narė netinkamai perkėlė Buveinių direktyvos 15 straipsnį visų neatrankinių atitinkamų laukinės faunos rūšių gaudymo ar žudymo priemonių draudimo atžvilgiu.

— Dėl įstatymo dėl ruonių

99 Pirmiausia reikia pažymėti, kad Komisija savo dublike atsiėmė savo kaltinimą dėl įstatymo dėl ruonių, nes Jungtinė Karalystė atsiliepime į ieškinį įsipareigojo priimti pakeičiančius teisės aktus šioje srityje. Tačiau triplike pastaroji manė, kad būtina informuoti Komisiją apie tai, jog ji palauks šio proceso pabaigos, kad padarytų savo teisės aktų pakeitimus. Tokiomis aplinkybėmis Komisija posėdyje pageidavo palikti šį kaltinimą, ir Jungtinė Karalystė jo neginčijo.

100 Komisija teigia, kad uždraudžiant tik du ruonių žudymo metodus ir leidžiant suteikti licenciją esant aplinkybėms, kurių neapima Buveinių direktyvoje įtvirtintos leidžiančios nukrypti nuostatos, įstatymas dėl ruonių neatitinka šios direktyvos 15 straipsnio.

101 Jungtinės Karalystės teigimu, toks ruonių įstatymo aiškinimas yra netikslus. Ji teigia, kad šis įstatymas tik papildo 1994 m. Nutarimo 41 straipsnį, kuris perkelia minėtos direktyvos 15 straipsnį ir numato papildomą skirtingų rūšių ruonių apsaugą.

102 Šiuo atžvilgiu pirmiausia reikia priminti, kad, kaip jau buvo nuspręsta šio sprendimo 98 punkte, 1994 m. Nutarimo 41 straipsnis netinkamai perkelia Buveinių direktyvos 15 straipsnį. Taigi Jungtinės Karalystės argumentas, kad įstatymas dėl ruonių papildo 1994 m. Nutarimo 41 straipsnį, turi būti atmestas.

103 Antra, net jei įstatymas dėl ruonių ir papildytų 1994 m. Nutarimą, šis įstatymas galėtų būti aiškinamas kaip uždraudžiantis tik du metodus, aiškiai paminėtus šitame įstatyme.

104 Esant šioms aplinkybėms, įstatyme dėl ruonių yra teisinio netikrumo elementas Jungtinėje Karalystėje uždraustų ruonių žudymo metodų atžvilgiu, todėl ši nuostata neužtikrina Buveinių direktyvos 15 straipsnio perkėlimo.

105 Iš to, kas išdėstyta, darytina išvada, kad kaltinimas dėl netinkamo direktyvos 15 straipsnio perkėlimo turi būti priimtas.

Dėl kaltinimo netinkamai perkėlus Buveinių direktyvos 16 straipsnį

106 Pirmiausia Komisija mano, kad nacionalinės nuostatos, nustatančios leidimus nukrypti nuo Buveinių direktyvos 12 straipsnio–15 straipsnio a ir b punktų, kurie yra išvardyti 1994 m. Nutarimo 40 straipsnyje, 1995 m. Nutarimo 35 straipsnyje, ir 1991 m. Potvarkio 17U straipsnyje, neatitinka dviejų sąlygų, įtvirtintų minėtos direktyvos 16 straipsnyje. Ji primena, kad pagal šią nuostatą galima nukrypti, jei nėra kitos priimtinos alternatyvos, ir nukrypti leidžiančios nuostatos taikymas netrukdo palaikyti atitinkamos rūšies populiacijų geros apsaugos būklės jų natūralaus paplitimo areale.

107 Šiuo atžvilgiu pakanka konstatuoti, kad, viena vertus, Jungtinė Karalystė pripažino, jog pagal minėtą 16 straipsnį suteiktas leidimas nukrypti turi atitikti minėtas dvi sąlygas, kita vertus, nors ši valstybė narė pripažino, jog jos nebuvo įtvirtintos nacionalinėje teisėje, jokie pakeitimai, kurie pašalintų šio įsipareigojimo neįvykdymą, nebuvo padaryti pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje.

108 Todėl ši kaltinimo dalis priimtina.

109 Antra, Komisija mano, kad 1994 m. Nutarimo 40 straipsnio 3 dalies c punkte ir 43 straipsnio 4 dalyje bei analogiškose 1995 m. Nutarimo ir 1991 m. Potvarkio nuostatose išvardytos leidžiančios nukrypti nuostatos viršija Buveinių direktyvos 16 straipsnio taikymo ribas. Todėl ji teigia, kad draudimai, nustatyti siekiant perkelti jos 12, 13 ir 16 straipsnius, netaikomi, nes aptariamas teisės aktas nėra teisėtos veiklos rezultatas.

110 Jungtinės Karalystės teigimu, kadangi ji perkėlė Buveinių direktyvos 12 ir 13 straipsnių reikalavimus, nustatydama, kad jų pažeidimai sudaro baudžiamąjį nusižengimą, reikia numatyti, kad tokio nusižengimo nėra tais atvejais, kai asmenys veikia netyčia.

111 Šiuo atžvilgiu reikia konstatuoti, kad direktyvos 16 straipsnis tiksliai apibrėžia sąlygas, kurioms esant valstybės narės gali nukrypti nuo Buveinių direktyvos 12–15 straipsnių a ir b punktų, todėl šis 16 straipsnis turi būti aiškinamas siaurai.

112 Be to, kaip nurodė generalinė advokatė išvados 113 punkte, Buveinių direktyvos 12, 13 ir 16 straipsniai bendrai sudaro vientisą sistemą, tad bet koks direktyvai prieštaraujantis nukrypimas nuo rūšių apsaugos nuostatų pažeistų ir 12 arba 13 straipsniuose įtvirtintus draudimus bei taisyklę, kad leidimai nukrypti gali būti suteikti pagal tos pačios direktyvos 16 straipsnį.

113 Taigi reikia konstatuoti, kad šioje byloje nagrinėjama leidžianti nukrypti nuostata leidžia veiksmus, kuriais žudomos saugomos rūšys, bloginamos ar naikinamos jų dauginimosi ir poilsio vietos, jeigu šie veiksmai teisėti. Todėl tokia leidžianti nukrypti nuostata, grindžiama veiksmų teisėtumu, prieštarauja tiek Buveinių direktyvos esmei bei paskirčiai, tiek ir jos 16 straipsnio formuluotei.

114 Remiantis tuo, kas išdėstyta, šiuo atžvilgiu ieškinį reikia laikyti pagrįstu.

Dėl Buveinių direktyvos netaikymo už Jungtinės Karalystės teritorinių vandenų ribų

115 Komisija kaltina Jungtinę Karalystę tuo, kad ji apribojo nuostatų, kurios užtikrina Buveinių direktyvos perkėlimą į vidaus teisę, taikymą tik šios valstybės narės nacionalinei teritorijai ir jos teritoriniams vandenims. Ji teigia, kad valstybės narės savo išskirtinėje ekonominėje zonoje privalo laikytis Bendrijos teisės visose srityse, kuriose jos naudojasi savo suvereniomis teisėmis, ir kad todėl ši direktyva taikoma ir už teritorinių vandenų ribų. Komisija kaltina Jungtinę Karalystę išskirtinėje ekonominėje zonoje neįvykdžius įsipareigojimo nustatyti SST pagal minėtos direktyvos 4 straipsnį ir įsipareigojimo užtikrinti rūšių apsaugą pagal 12 straipsnį.

116 Jungtinė Karalystė, neginčydama šio kaltinimo pagrįstumo, tvirtina, kad, pirma, 2001 m. buvo priimti atitinkami naftos pramonei skirti teisės aktai, t. y. 2001 m. Nutarimas dėl naftos veiklos jūroje (*Offshore Petroleum Activities (Conservation of Habitats) Regulations 2001*), antra, ji parengė atitinkamus teisės aktus, kurie išplečia Buveinių direktyvos reikalavimus jūros zonai, esančiai už teritorinių vandenų ribų.

117 Kaip teisingai nurodė generalinė advokatė išvados 131 ir 132 punktuose, šalys neginčija, nei kad Jungtinė Karalystė naudojasi suvereniomis teisėmis savo išskirtinėje ekonominėje zonoje ir kontinentiniame šelfe, nei kad Buveinių direktyva taikytina šiuo atžvilgiu už valstybių narių teritorinių vandenų ribų. Iš to darytina išvada, kad pastaroji turi būti įgyvendinta minėtoje išskirtinėje ekonominėje zonoje.

118 Be to, yra aišku, kad teisės aktai, kuriuos nurodė Jungtinė Karalystė 2001 m. lapkričio 27 d. laiške ir kurie praplečia priemonių, skirtų perkelti Buveinių direktyvoje įtvirtintus reikalavimus, taikymo sritį už šios valstybės narės teritorinių vandenų ribų, nebuvo priimti pagrįstoje nuomonėje nustatyto termino pabaigoje.

119 Todėl vienintelis minėto termino pabaigoje galiojantis nacionalinės teisės aktas yra 2001 m. Nutarimas dėl veiklos jūroje, susijusios su nafta. Tačiau reikia konstatuoti, kad jis susijęs tik su naftos pramone, todėl tik jis vienas neužtikrina Buveinių direktyvos perkėlimo už Jungtinės Karalystės teritorinių vandenų ribų.

120 Esant šioms aplinkybėms, Komisijos ieškinys šiuo klausimu laikytinas pagrįstu.

121 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuotina, kad per nustatytą terminą nepriimdama visų priemonių, būtinų užtikrinti visišką ir tikslų Buveinių direktyvos, ir būtent:

— Gibraltaro atžvilgiu – 6 straipsnio 2 dalies,

— kai kurių vandens išteklių naudojimo planų ir projektų bei žemės naudojimo planų atveju – 6 straipsnio 3 ir 4 dalių,

— 11 straipsnio,

— Gibraltaro atžvilgiu – 12 straipsnio 1 dalies d punkto,

— 12 straipsnio 2 dalies,

— 12 straipsnio 4 dalies,

— 13 straipsnio 1 dalies,

— 14 straipsnio 2 dalies,

— 15 straipsnio,

— 16 straipsnio,

— už teritorinių vandenų ribų – visos Buveinių direktyvos,

reikalavimų įgyvendinimą, Jungtinė Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal minėtą direktyvą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

122 Remiantis Teisingumo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalimi, pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija prašė priteisti išlaidas ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

1. **Per nustatytą terminą nesiimdama visų priemonių, būtinų užtikrinti visišką ir tikslų 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos, ir būtent:**

   — **Gibraltaro atžvilgiu – 6 straipsnio 2 dalies,**

   — **kai kurių vandens išteklių naudojimo planų ir projektų bei žemės naudojimo planų atveju – 6 straipsnio 3 ir 4 dalių,**

   — **11 straipsnio,**

   — **Gibraltaro atžvilgiu – 12 straipsnio 1 dalies d punkto,**

   — **12 straipsnio 2 dalies,**

   — **12 straipsnio 4 dalies,**

   — **13 straipsnio 1 dalies,**

— 14 straipsnio 2 dalies,

— 15 straipsnio,

— 16 straipsnio,

— už teritorinių vandenų ribų – visos Buveinių direktyvos,

reikalavimų įgyvendinimą, Jungtinė Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal minėtą direktyvą.

2. Atmesti likusią ieškinio dalį.

3. Priteisti iš Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

Parašai.